

На основу чл. 117. став 3. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/17,27/18,10/19,6/20, 129/21 и 92/23)а у складу са Правилником о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада („Сл. гласник РС“, бр. 10/24), Школски одбор ОШ „Милена Павловић Барили“ из Београда је на 18. седници одржаној 04.04.2024. донео

**ПРАВИЛНИК
О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И МАТЕРИЈАЛНОЈ
ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА, ДРУШТВЕНО-КОРИСНОМ ОДНОСНО
ХУМАНИТАРНОМ РАДУ ОШ „МИЛЕНА ПАВЛОВИЋ БАРИЛИ“**

1 ПРЕДМЕТ ПРАВИЛНИКА

Члан 1.

Овим правилником уређују се права, обавезе и одговорност ученика, васпитни рад са ученицима, васпитно-дисциплински поступак, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, надлежност за покретање и вођење поступка и за изрицање мера, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика и друштвено-корисни односно хуманитарни рад.

Члан 2.

Уписом у Школу ученик преузима обавезе прописане Законом о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту Закон), посебним законом, Статутом Школе и овим Правилником.

2 ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ УЧЕНИКА

2.1 Права ученика

Члан 3.

Права ученика остварују се у складу са потврђеним међународним уговорима, Законом, другим законима и овим Правилником.

Школа, односно запослени у Школи дужни су да обезбеде остваривање права детета и ученика, а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, подршку за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о правима и обавезама;
- 7) учествовање у раду органа Школе, у складу са Законом и посебним законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање Ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;

- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу, уколико права из става 2. тач. 1)-9) овог члана нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање Школе према ученику;
- 12) стипендију, у складу са посебним законом;
- 13) друга права у области образовања и васпитања, у складу са Законом.

2.2 *Обавезе ученика*

Члан 4.

У остваривању својих права ученик не сме да угрожава друге у остваривању права.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у Школи, одлуке директора и органа Школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова утврђених Школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у Школи;
- 6) чува имовину Школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Школа је обавезна да писмено обавештава родитеља, односно другог законског заступника о учињеним неоправданим изостанцима ученика.

Родитељ, односно други законски заступник ученика из става 2. овог члана дужан је да у року од осам дана од дана изостанка ученика достави лекарско оправдање или други релевантни документ о оправданости изостанка.

2.3 *Одговорност ученика*

Члан 5.

Према ученику који врши повреду правила понашања у Школи или не поштује одлуке директора и органа Школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, Школа ће, уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачати **васпитни рад активностима**:

- у оквиру одељењске заједнице,
- стручним радом одељењског старешине,
- стручним радом педагога, психолога,
- стручним радом посебних тимова,
- а када је то неопходно, сарадњом са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, у циљу дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Ученик може да одговара за:

- лакшу повреду обавезе утврђену овим Правилником,
- за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана Законом и
- за повреду забране из чл. 110-112. Закона.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у који се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Члан 6.

Да ли је повреда лакша или тежа, као и ниво насиља утврђује се сарадњом и консултацијама одељењског старешине, наставника који има сазнање о повреди, дежурног наставника, ПП службе, Тимом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и директора.

Члан 7.

Када се изриче васпитна мера за учињену **лакшу повреду обавезе ученика**, одељењски старешина, уз планирање појачаног васпитног рада и *консултације* са родитељем, односно другим законским заступником и учеником, самостално или уз подршку члана одељењског већа или стручног сарадника, бира од предвиђених активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада активност за меру која се изриче.

2.3.1 Лакше повреде обавеза

Члан 8.

Лакше повреде обавеза ученика су:

- 1) нередовно похађа наставу, тако да у школској години начини до 25 неоправданих изостака;
- 2) учестало неоправдано касни на час и друге облике образовно – васпитног рада
- 3) напушта час или друге облике образовно – васпитног рада без одобрења наставника
- 4) омета извођење часа и др. облика образовно – васпитног рада
- 5) долази у школу и на друга места на којима школа организује и спроводи образовно-васпитни рад неприкладно одевен;
- 6) не брине се о личној хигијени и уредности и нарушава хигијену школских и других просторија у којима се врши образовно-васпитна делатност;
- 7) нарушава естетски изглед школских просторија или дворишта
- 8) недисциплиновано се понаша у учионици и другим просторијама школе за време трајања наставе, испита, као и на другим облицима образовно-васпитног рада у оквиру спортских, културних и других активности, за време посете или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван школе;
- 9) не чува од оштећења школску имовину, односно имовину других организација за време посете или извођења дела програма образовно-васпитног рада ван школе;
- 10) оштећује одевне предмете, прибор и опрему других ученика;
- 11) не чува од оштећења и уништења ђачку књижицу, сведочанство и друге јавне исправе које школа издаје;
- 12) злоупотреби лекарско уверење тј. оправдање;
- 13) не да на увид родитељу, односно старатељу ђачку књижицу, у коју одељењски старешина уноси обавештења, успех, васпитно-дисциплинску меру и друго;
- 14) користи мобилни телефон и друге електронске уређаје, којима се ремети ред на часу;

- 15) понаша се недисциплиновано, недолично, непримерено, грубо и агресивно према ученицима запосленима и другим лицима;
- 16) несавесно извршава дужност редара у одељењу
- 17) непоштовање одлука надлежних органа школе (директора, наставника)
- 18) не придржава се Правила понашања ученика у школи
- 19) понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан
- 20) насилно понашање са другог нивоа када појачан васпитни рад није делотворан.

За учињену лакшу повреду обавеза ученику се МОЖЕ изрећи васпитна мера.

2.3.2 Теже повреде обавеза

Члан 9.

Теже повреде обавеза ученика су:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води Школа или друга организација, односно орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје Школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине Школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у Школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у Школи, у школским и другим активностима које се остварују ван Школе, а које Школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
- 8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране Школе;
- 9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 7. став 1. овог правилника ради корекције понашања ученика.

Смернице за употребу мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства из став 1. тачка 7) доноси Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

За повреде из става 1. тач. 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник малолетног ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

2.3.3 Повреда забране

2.3.3.1 Забрана дискриминације

Члан 10.

У Школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Школа је дужна да предузме све мере прописане Законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у Школи.

2.3.3.2 Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 11.

У Школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у Школи.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање Школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код ученика или одраслог примете знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем сматра се: физичко кажњавање од стране ученика и одраслог Школе; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања другог ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под физичким насиљем сматра се: физичко кажњавање ученика, или одраслог о стране запосленог, родитеља или другог законског заступника или трећег лица у Школи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања другог ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према ученику или одраслом, као и ученика према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, сматра се искучивање ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, сматра се понашање се којим ученик сексуално узнемирава, навод или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, путем веб-сајта, четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Министарство врши пријем пријава у вези са насиљем, злостављањем и занемаривањем ученика путем софтверског решења- Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу- Чувам те.

Члан 12.

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања по нивоима односи се само на вршњачко насиље.

Процењивање нивоа насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања установа у ситуацијама насиља и злостављања искључиво када су актери деца, односно ученици (ученик-ученик, ученик-дете).

Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују по интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима, односно критеријумима за процену нивоа.

Критеријуми за процену нивоа насиља су интензитет, степен ризика, трајање и учесталост највишег понашања, последице, број учесника, узраст и карактеристика развојног периода детета, односно ученика.

Процену нивоа насиља врши Тим за заштиту, а на основу прикупљених информација и чињеница.

Процену првог нивоа насиља процењује одељенски старешина, процену другог и трећег нивоа вршњачког насиља процењује Тим за заштиту.

Примери према нивоима вршњачког насиља:

ПРВИ НИВО ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА

- Облици физичког насиља су: ударање чврга, гурање, штипање, гребање, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари и сл.
- Облици психичког насиља су: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, „прозивање“ и сл.
- Облици социјалног насиља су: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина и сл.
- Облици сексуалног насиља са сексуалном поруком су: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикулација и сл.
- Облици насиља злоупотребом информационих технологија, друштвених мрежа и других дигиталних канала комуникације су: узнемиравајуће позивање, слање узнемирујућих порука смс-ом, ммс-ом или путем аудиовизуелних снимака и сл.

Понављање поступака класификованих као прив ниво насиља, сматрају се другим нивоом.

ДРУГИ НИВО ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА

- Облици физичког насиља су: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, „шутке“, затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу и сл.
- Облици психичког насиља су: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање и сл.
- Облици социјалног насиља су: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе (игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање и сл.
- Облици сексуалног насиља су: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење сл.
- Облици насиља злоупотребом информационих технологија, друштвених мрежа и других дигиталних канала комуникације су: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба друштвених мрежа, блогова, форума и четовања у циљу вређања, исмевања и подстицање угрожавања достојанства личности снимање камером појединца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и сл.

ТРЕЋИ НИВО ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА

- Облици физичког насиља су: туча, дављење, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем и сл.
- Облици психичког насиља су: застрашивање, уцењивање, уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације и сл.
- Облици социјалног насиља су: претње, изолација, матлетирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група, (кланова) која има за последицу повређивање других и сл.

- Облици сексуалног насиља су: завођење ученика од стране запослених, злоупотреба ауторитета, поверења, или утицаја над дететом/ учеником подвођење, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест и сл.
- Облици насиља злоупотребом информационих технологија, друштвених мрежа и других дигиталних канала комуникације су: злоупотреба друштвених мрежа, блогова, форума и четовања у циљу слања претњи и угрожавања сигурности, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија и сл.

2.3.3.3 *Забрана понашања које вређа углед, част или достојанство*

Члан 13.

Забрањено је свако понашање ученика и одраслог према запосленом; ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор Школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из става 1. овог члана предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности Школе.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника малолетног ученика из разлога прописаних ставом 1. овог члана.

2.4 *Одговорност запослених*

Члан 14.

Одељењски старешина и други запослени (наставник и стучни сарадник) који су именовни за спровођење активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада чине тежу повреду обавезе у случају не спровођења активности прописаних овим правилником.

2.5 *Васпитне и васпитно-дисциплинске мере и Друштвено-користан односно хуманитарни рад*

2.5.1 *Друштвено-користан односно хуманитарни рад*

Члан 15.

Друштвено-користан, односно хуманитаран рад, обухвата активности чијим се остваривањем развија друштвено одговорно понашање ученика.

Друштвено-користан рад има превентивну функцију и доприноси развоју емпатије, солидарности и сарадње, активизма, као и основних моралних вредности и уз унапређивање међупредметне компетениције одговорно учествује у демократском друштву.

Друштвено-користан и хуманитарни рад се реализује у оквиру појачаног васпитног рада.

Друштвено-користан рад се планира и реализује у оквиру појачаног васпитног рада ученика за учињену лакшу или тежу повреду обавеза ученика, као и повреда забране уређене

законом којим се уређују основе система образовања и васпитања, а водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика.

У ситуацији повреде забране или теже повреде обавезе ученика, када се израђује план појачаног васпитног рада за ученика, тим за заштиту у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

У ситуацијама лакше повреде обавезе ученика и првог нивоа вршњачког насиља када се планирају активности појачаног васпитног рада за ученика, одељенски старешина у сарадњи са родитељима, одређује активности друштвено-корисног рада за ученика.

Родитељ је дужан да активно учествује у остваривању плана појачаног васпитног рада, као и реализацији друштвено-корисног рада.

Родитељ је одговоран ако ученик одбије да учествује у реализацији активности друштвено-корисног рада, у складу са Законом.

Запослени у школама планирају и реализацију активности друштвено корисног рада заједно са ученицима, уз укључење родитеља. Неопходно је да се у планиране активности укључују и родитељи ученика.

Друштвено-користан рад остварује се у просторијама школе под надзором наставника, у складу са проценом уз учешће родитеља, директора односно стручног сарадника или ван просторија у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим релевантним установама. Активности се могу организовати и оставривати у групи, одељењу, разреду у оквиру школе, као и у другој установи, самостално или уз подршку вршњака, запослених у установи, директора, родитеља и др.

За друштвено-користан рад прописује се временски период/ динамика, начин остваривања, праћења и извештавања о остваривању и ефектима активности у оквиру плана појачаног васпитног рада.

Приликом одређивања активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада одређује се трајање те активности, учесталост и временски период/динамика, узимајући у обзир карактеристике ученика, његов узраст и оптимално време за квалитетно и делотворно остваривање активности.

Препоручено трајање активности је од 30 до 60 минута и динамика остваривања одређује се у складу са карактеристикама активности и планом појачаног васпитног рада (препоручено је да активности буду организоване до четири пута недељно током четири недеље).

Евидентирање и евалуација ефеката друштвено-корисног рада се врши приликом утврђивања оцена ученика из владања од другог разреда основне школе, у току и на крају полугодишта, као и у оквиру извештаја о појачаном васпитном раду ученика и извештаја о реализацији годишњег плана рада у оквиру плана заштите од насиља.

2.5.2 Васпитне мере

Члан 16.

Васпитне мере изричу се за лакшу повреду обавеза ученика.

Васпитне мере су:

- опомена,
- укор одељењског старешине или
- укор Одељењског већа на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са Статутом Школе.

Васпитне мере изричу се ученику **без** вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Васпитне мере могу да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела неопходне активности - појачан васпитни рад.

2.5.2.1 Васпитна мера ОПОМЕНА

Члан 17.

Одељењски старешина је дужан да телефоном ступи у контакт са родитељима и изрекне васпитну меру опомене:

- ако је ученик неоправдано изостао са наставе до 5 часова одељенски старешина појачава васпитни рад (друштвено- користан и хуманитарни рад се реализује у оквиру појачаног васпитног рада)
- за учињену лакшу повреду обавеза ученика
- ако после усмене опомене одељенског старешине ученик буде уписан још 3 пута у дневник (укупно 6)

Опомену изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

2.5.2.2 Васпитна мера УКОР ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Члан 18.

Одељењски старешина је дужан да упути писмени позив родитељима

- ако је ученик неоправдано изостао са наставе 8 часова (а претходни појачан васпитни рад који је рађен са 5 неоравданих изостанака није дао позитивне ефекте ученик се оцењује појединачно оценом из владања – врло добар (4))
- за поновљену лакшу повреду обавеза ученика
- ако ученик после добијене опомене одељенског старешине и одрађеног друштвено корисног рада буде уписан још 3 пута у дневник због чињења лакших повреда обавеза (укупно 9)

Васпитну мера укор одељењског старешине изриче одељењски старешина на часу одељењске заједнице и уписује је у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

2.5.2.3 Васпитна мера УКОР ОДЕЉЕЊСКОГ ВЕЋА

Члан 19.

Одељењско веће изриче васпитну меру :

- ако је ученик неоправдано изостао са наставе са највише 15 (а претходни појачан васпитни рад који је рађен са 11 неоравданих изостанака није дао позитивне ефекте) ученик се оцењује појединачно оценом из владања – добар (3)
- ако ученик коме је изречена мера укор одељењског старешине буде уписан још 3 пута у дневник због чињења лакших повреда обавеза (укупно 12)

Васпитну меру укор Одељењског већа изриче Одељењско веће већином гласова свих чланова Одељењског већа на предлог одељењског старешине или било ког члана Одељењског већа и уписује се у ђачку књижицу и дневник образовно-васпитног рада.

2.5.3 Активности друштвено-корисног рада одређене уз васпитне мере

Члан 20.

Активности одређене уз васпитне мере *опомену и укор одељењског старешине*, одређује и прати њихово остваривање одељењски старешина самостално, а ако је потребно - уз подршку члана одељењског већа или стручног сарадника.

Активности одређене уз васпитну меру *укор одељењског већа* одређује одељењско веће, а прати одељењски старешина у сарадњи са једним или више наставника, односно стручним сарадником, које одреди одељењско веће.

Члан 21.

Примери активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада:

- писање рада/састава и излагање у одељењу на тему у вези са повредом обавезе;
- осмишљавање, израда и уређивање паноа на одређену тему;
- брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, свечане сале; помоћ у размештању клупа, одржавању простора и др.);
- помоћ у продуженом боравку (нпр. у изради домаћих задатака, у организовању слободних активности, у уређењу простора у боравку и др.);
- помоћ наставнику (нпр. ученицима којима је потребна подршка и помоћ у учењу и др.);
- помоћ стручном сараднику (нпр. у припреми радионице, остваривању радионице, припреми предавања/материјала за остваривање предавања - нпр. дељење материјала, техничка подршка приликом презентације, предавања, радионице и др.);
- помоћ у обављању административних послова (нпр. ковертирање, прекуцавање текстова и др.);

- помоћ школским тимовима (нпр. брига о безбедности млађих ученика уз присуство учитеља/наставника; припрема презентације, радионице, предавања и остваривање предавања/радионице у одељењу и др.);
- организовање посебне хуманитарне акције;
- помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење парка и простора око школе - чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
- помоћ помоћно-техничком особљу око сређивања просторија у школи и упознавање са занимањем помоћни радник као и заштитом на раду за ово занимање (одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);
- припрема презентације, предавања, радионице за ученике школе и остваривање у одељењима;
- помоћ наставницима у припреми материјала за организацију ваннаставних активности (секције и сл.);
- уређење школског дворишта (нпр. чишћење снега, окопавање цвећа, фарбање ограда или клупа);
- остваривање предавања за одељењску заједницу на тему безбедности, насиља или друге области у оквиру које је ученик прекршио правила, односно у вези са учињеном повредом обавезе;
- учествовање у организовању/промоцији спортских, музичких, културних и других активности у школи у сарадњи са наставником;
- припрема/организовање представе, презентација видео клипа, стрипа или филма на тему у вези са учињеном повредом обавезе;

Наведене активности се могу комбиновати.

2.5.4 Васпитно-дисциплинске мере

Члан 22.

Васпитно-дисциплинске мере изричу се за тежу **повреду обавезе** из члана 83. став 8. Закона и за учињену **повреду забране** из члана 110-112. Закона.

За тежу повреду обавеза ученика изриче се васпитно-дисциплинска мера:

- укор директора и
- укор Наставничког већа,

За учињену повреду забране из члана 110-112. Закона изриче се васпитно-дисциплинска мера:

- укор директора,
- укор Наставничког већа и
- премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке Наставничког већа Школе, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Мера из става 1. овог члана, за теже повреде обавезе ученика из члана 83. став 8. тачка 4) и 5) Закона, ученику основне школе се може изрећи васпитно- дисциплинска мера- премештај у другу основну школу.

Када се ученику изрекне мера искључење из Школе, Школа је дужна да о томе обавести надлежни Центар за социјални рад, како би преузели мере из своје надлежности.

Када предузете неопходне активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 1. тачка 2) и 3) и става 2. овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности и утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, одељенски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељенском већу смањење закључне оцене из владања на крају другог полугодишта ученику који учини тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из чл.110-112. Закона на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак.

Ч л а н 23.

Примери активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада за **ТЕЖЕ ПОВРЕДЕ ОБАВЕЗА УЧЕНИКА:**

- укључивање у припрему материјала и израду летописа школе, школског часописа и сл.;
- приказ о значају важности евиденције и јавних исправа у одељењима или на састанку ученичког парламента;
- приказ историјских догађаја у којима је уништавана значајна документација; израда презентације и приказ те презентације у одељењима на тему чувања имовине, како личне тако и школске, породичне и имовине других;
- брига о простору у коме ученици бораве (нпр. уређивање учионице, библиотеке, продуженог боравка, свечане сале и сл; помоћ у размештању клупа; помоћ у одржавању простора и др.);
- помоћ домару и помоћно-техничком особљу у техничком одржавању школе (чишћење снега, лишћа и др.);
- израда паноа (нпр. "Петарде нису играчке" и дистрибуција по одељењима, разредима и др., интернет дистрибуција и др.);
- припрема материјала за рад у вези са темом која је повезана са одређеним понашањем и системом вредности који желимо да ученик промени, односно усвоји;
- учествовање у предавањима/трибинама које остварују запослени из одговарајућих области;
- истраживање, помоћ одељенском старешини, односно наставнику у прикупљању материјала за остваривање предавања на одређену тему;
- помоћ тиму за заштиту од насиља у организовању предавања на тему у вези са повредом;
- израда презентације на тему која је у вези са повредом обавезе;
- помоћ домару у радионици (нпр. поправка) и упознавање са заштитом на раду у установи и друга помоћ домару (нпр. уређење простора око школе - чишћење снега, лишћа, окопавање цвећа, фарбање ограда, клупа, одржавање спортских терена и др.);
- помоћ запосленима ангажованим на одржавању хигијене око сређивања просторија у школи и упознавање са овим занимањем, као и заштитом на раду за послове које обављају (нпр. одлагање смећа, заштитна опрема, рециклажа и др.);

- помоћ тиму за заштиту од насиља у припреми и остваривању активности у вези са безбедношћу, у складу са узрастом и статусом ученика (брига о безбедности млађих ученика уз присуство наставника, припрема презентација, радионица, предавања, реализација предавања/радионица у одељењу и др.);
- израда презентације и држање предавања уз подршку наставника на тему Заштита личних података на интернету;
- помоћ око организације и израде материјала за хуманитарне акције (новогодишњи базар, ускршњи базар...)
- укључивање ученика у организацији и реализацији различитих активности школе (дан школе, организација такмичења, организација пробног завршног и завршног испита, ...)

За учињену тежу повреду - ако је евиденција коју води школа или друга организација, односно орган уништена, оштећена, скривена, изнета, преправљена, подаци дописани, или је украдена ствар која је имовина школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог, обавезно је враћање оштећене ствари у пређашње функционално стање када је то могуће, односно куповина или надокнада уништеног.

Уколико дође до физичког повређивања, неопходно је одредити помоћ повређеном другу у мери у којој је друг који је претрпео штету спреман да прихвати такву помоћ (нпр. ношење торбе - да би се ученику олакшало долажење у школу; помоћ у изради задатака у школи - уколико је ученику отежано бележење/писање; помоћ у изради домаћих задатака и др.).

Ч л а н 24.

Примери активности друштвено-корисног и хуманитарног рада за повреде забране:

- организовање предавања/презентације на тему људских права, као и права деце;
- организовање предавања/презентације за ученике на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима;
- организовање предавања/презентације за родитеље на неку од тема у вези са грађанским правима, обавезама и одговорностима у сарадњи са стручним сарадником и/или наставником;
- учествовање у организацији хуманитарне акције за помоћ и подршку угроженима (Црвени крст, Свратиште, Установе заштите деце без родитељског старања и др.);
- подршка педагошком асистенту или личном пратиоцу у пружању подршке ученицима.

Наведене активности се могу комбиновати.

2.6 *Васпитно-дисциплински поступак*

Ч л а н 25.

За теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. Закона, и за повреде забране из чл. 110-112. Закона Школа води васпитно-дисциплински поступак, о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Директор школе покреће **закључком** васпитно-дисциплински поступак након добијања **писаног захтева** за покретање васпитно-дисциплинског поступка од одељењског старешине.

Закључак за утврђивање одговорности ученика доноси се у писаном облику и садржи податке о ученику (име и презиме ученика против кога се води васпитно-дисциплински поступак, разред и одељење), опис теже повреде обавезе ученика, односно повреде забране, време, место и начин извршења повреде и одговарајуће доказе.

Закључак се доставља родитељу, односно другом законском заступнику малолетног ученика, одељењском старешини, стручним сарадницима, односно одговарајућем стручном тиму.

Одељењски старешина позива родитеља, односно другог законског заступника малолетног ученика против кога се води васпитно-дисциплински поступак.

Уз позив родитељу, односно другом законском заступнику, обавезно се доставља и закључак за покретање васпитно-дисциплинског поступка.

Позив из става 2. и 5. овог члана мора бити благовремено уручен.

На расправу се позивају, када је то потребно, сведоци и вештачи.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци, мора бити саслушан и дати писану изјаву.

Члан 26.

Директор доноси **ОДЛУКУ о појачаном васпитном раду.**

Директор Одлуком **утврђује лица** односно **тимове** који ће обављати појачани васпитни рад на основу уочених проблема у понашању ученика.

Директор покреће васпитно-дисциплински поступак.

Члан 27.

ПЛАН ПОЈАЧАНОГ ВАСПИТНОГ РАДА са учеником којим се предвиђају *активности и задаци* који се предузимају ради остваривања циљева, као и *време* њихове реализације доносе лица односно тимови из претходног члана.

План се доноси на основу утврђених проблема на којима ће се радити са учеником, користећи снаге, ресурсе и механизме које поседује школа.

У оквиру појачаног васпитног рада са ученицима реализује се и друштвено-користан односно хуманитарни рад.

Члан 28.

ИЗВЕШТАЈ о појачаном васпитном раду доставља се директору школе ради окончања васпитно-дисциплинског поступка и доношења адекватне мере.

Члан 29.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену **тежу повреду обавезе ученика**, покреће се **најкасније у року од пет радних** од дана сазнања о чему одмах, а најкасније наредног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену **повреду забране из чл. 110–112.** закона покреће се **одмах, а најкасније у року од два дана** од дана сазнања, а најкасније наредног дана, обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Изузетно из става 1. овог члана, за учињене теже повреде обавезе ученика из члана 83. став 8. тачка 4) и 5) Закона, директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплински поступак **ОКОНЧАВА СЕ, након вођења појачаног васпитног рада** са учеником, **доношењем решења** у року од 30 дана од дана покретања.

Изузетно од става 4. овог члана, у случају учињене теже повреде обавезе ученика из члана 83. став 8. тачка 4) и 5) Закона и повреде забране, васпитно-дисциплински поступак се окончава доношењем решења у року од 20 дана од дана покретања.

У васпитно- дисциплинском поступку који је покренут за теже повреде обавезе ученика из члана 83. став 8. тачка 4) и 5) Закона и повреде забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који убухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада, најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Директор школе, након процене Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у складу са Протоколом о поступању у установи у одговору на насиље, злостављење и занемаривање и Правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду доноси решење о удаљењу ученика из става 6. овог члана.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Током удаљења ученика из става 6. овог члана ученик, родитељ, односно законски заступник је дужан да се информира о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу обавести Центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада.

Уколико у току трајања васпитно-дисциплинског поступка родитељ, односно други законски заступник, поднесе захтев да се ученик испише из школе, школа ће донети решење којим се издавање преводнице одлаже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

На решење из става 12. овог члана ученик, односно родитељ, односно другои законски заступник, нема право жалбе али има право на судску заштиту у управном спору.

Подаци о изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама морају бити унети у одговарајући део образаца преводнице приликом превођења, односно уписивања ученика у другу основну школу у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Члан 30.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана психолога, односно педагога установе да у овом поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

Члан 31.

Расправи присуствују: ученик против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, одељењски старешина који води записник, ПП служба и сведоци.

Секретар школе је у обавези у сваком тренутку да пружи правну помоћ.

Расправу отвара директор Школе.

Пре почетка расправе директор Школе утврђује да ли су присутна сва позвана лица, што се констатује записнички.

Расправа почиње читањем закључка за покретање васпитно-дисциплинског поступка због повреде обавезе ученика или повреде забране.

После читања закључка позива се ученик против кога се води поступак да се изјасни о наводима из закључка и да изнесе своју одбрану.

После изјаве ученика приступа се саслушању свих присутних сведока и извођењу доказа ради утврђивања чињеница.

2.6.1 Записник о вођењу васпитно-дисциплинског поступка

Члан 32.

О току васпитно-дисциплинског поступка води се записник.

У записник се уносе подаци који су неопходни за правоваљано доношење одлуке о одговорности ученика против кога је покренут васпитно-дисциплински поступак (подаци о ученику и подаци о свим учесницима и сведоцима позваним на расправу, опис теже повреде обавезе ученика, односно забране, време, место и начин извршења повреде, утврђене доказе за извршену тежу повреду обавезе, постојање олакшавајућих, односно отежавајућих околности, и др.).

Записник се пре закључења мора прочитати лицима која учествују у васпитно-дисциплинском поступку, саслушана лица имају права на примедбе на записник, након чега потписују исти.

У већ потписаном записнику не сме се ништа додавати ни мењати.

Искази ученика, сведока, браниоца, вештака и осталих учесника у поступку уносе се скраћено, а ако је потребно, поједини делови или цео исказ уносе се у записник дословно.

2.7 Доношење одлуке

Члан 33.

Након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка Школа може донети следећу одлуку:

- 1) обуставити поступак (решењем директора) када је Школа претходно појачала васпитни рад са учеником, у складу са чланом 83. ст. 1 Закона, а предузете претходне активности доведу до позитивне промене у понашању ученика, изузев када је ученик учинио повреду забране којом је озбиљно угрожен интегритет другог лица;
- 2) изрећи меру из члана 22. став 3. овог правилник.

Члан 34.

При изрицању васпитно-дисциплинске мере за учињену тежу повреду обавезе и за учињену повреду забране узимају се у обзир олакшавајуће и отежавајуће околности, а нарочито:

- тежина учињене повреде и њене последице,
- степен утврђене одговорности ученика,
- услови под којима је повреда учињена,
- раније понашање ученика и однос према обавезама у Школи,

- понашаће после учињене повреде, тј. да ли је васпитни рад позитивно утицао на ученика;
- да ли ученик, с обзиром на узраст, може да схвати сврху изречене васпитно-дисциплинске мере и
- друге околности које би могле бити од утицаја на изрицање врсте васпитно-дисциплинске мере.

Ч л а н 35.

Решење о изрицању васпитно-дисциплинске мере због повреде обавезе ученика мора да садржи: увод, диспозитив (изреку), образложење, поуку о правном средству, назив органа с бројем и датумом решења и потпис и печат надлежног органа.

Ч л а н 36.

Потписано и оверено решење, са бројем и датумом доношења, доставља се родитељу, односно другом законском заступнику малолетног ученика, лично или препорученом пошиљком.

Ч л а н 37.

Васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера изриче се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика, односно изречена мера важи само до краја школске године у којој је изречена.

Ч л а н 38.

2.8 Оцењивање владања ученика

Владање ученика првог разреда основног образовања и васпитања оцењује се у току и на крају првог и другог полугодишта описном оценом која не утиче на општи успех ученика.

Владање ученика од другог разреда основног образовања и васпитања и владање ученика свих разреда оцењује се бројчано у току и на крају првог и другог полугодишта и утиче на општи успех.

Ученик се оцењује најмање два пута у полугодишту из владања.

Приликом оцењивања владања сагледава се понашање ученика у целини. Одељенски стерешина припрема предлог оцене, сагледавајући понашање у целини, а посебно:

- однос према школским обавезама
- однос према ученицима
- однос према посленима у школи
- однос према школској имовини и имовини других лица

Закључну оцену из владања утврђује Одељењско веће на предлог одељењског старешине на крају првог и другог полугодишта, на основу сагледавања личности и понашања ученика у целини, процењивањем његовог укупног понашања и извршавања обавеза прописаних Законом и изречених васпитних или васпитно-дисциплинских мера и њихових ефеката.

Оцена из владања смањује се због изречене васпитно-дисциплинске мере, а може да се смањи због понашања за које је изречена васпитна мера.

Оцена из владања поправља се када дође до позитивне промене у понашању ученика, на предлог одељењског старешине.

Члан 39.

На оцену из владања у току школске године утиче редовност похађања наставе од стране ученика, као и изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере.

Ученик који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, оцењује се појединачном оценом из владања:

- 1) врло добар (4) када неоправдано изостане са 8 часова;
- 2) добро (3) када неоправдано изостане са највише 15 часова;
- 3) задовољавајуће (2) када неоправдано изостане са највише 25 часова;
- 4) незадовољавајуће (1) када неоправдано изостане са 26 и више часова.

Оцене дате на основу члана 2. овог члана сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Оцена из владања у току школске године је и појединачна оцена дата на основу изречене васпитне и васпитно-дисциплинске мере и то:

- укор одељенског старешине – врло добар (4);
- укор одељенског већа – добро (3);
- укор директора – задовољавајуће (2);
- укор наставничког већа – незадовољавајуће (1).

Оцене дате на основу члана 3. овог члана сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Ученик оцењен на основу члана 2. Овог члана не оцењује се на основу члана 3.уколико је разлог за изрицање васпитне или васпитно-дисциплинске мере неоправдано изостајање изостајање ученика.

Школа је у обавези да евидентиране изостане утврди нао оправдане или неоправдане одмах, а најасније у року од осам радних дана од дана повратка ученика на наставу.

3 ПРАВНА ЗАШТИТА

Члан 40.

На изречену васпитну меру опомена, укор одељењског старешине и укор Одељењског већа, родитељ, односно законски заступник малолетног ученика нема право на правну заштиту.

Члан 41.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика из члана 83. ст. 8. Закона или за повреду забране из чл. 110-112. Закона, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

4 ЕВИДЕНЦИЈА О ИЗРЕЧЕНИМ ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА

Члан 42.

О изреченим васпитним и васпитно-дисциплинским мерама води се евиденција. Евиденцију води одељењски старешина, уз поштовање начела прописаних законом којим се уређује заштита података о личности и Статутом Школе.

5 ЕВИДЕНТИРАЊЕ ДРУШТВЕНО-КОРИСНОГ, ОДНОСНО ХУМАНИТАРНОГ РАДА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О ЊЕГОВИМ ЕФЕКТИМА

Члан 43.

Евиденцију о току спровођења активности води лице које је задужено за њено остваривање и праћење.

Лице које је задужено за праћење активности подноси извештај о ефектима друштвено-корисног, односно хуманитарног рада органима школе зависно од тога која је васпитна или васпитно-дисциплинска мера изречена, и то за активности одређене уз:

- васпитне мере опомена и укор одељењског старешине - извештава се одељењско веће;
- васпитну меру укор одељењског већа - извештава се одељењско веће;
- васпитно-дисциплинску меру укор директора - извештава се директор школе;
- васпитно-дисциплинску меру укор наставничког већа - извештава се наставничко веће.

6 МАТЕРИЈАЛНА ОДГОВОРНОСТ УЧЕНИКА

Члан 44.

Родитељ, односно други законски заступник малолетног ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

Члан 45.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор. Одељењски старешина је члан комисије.

Члан 46.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности за штету сваког од ученика.

Члан 47.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника, материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

Члан 48.

На решење директора Школе о материјалној одговорности ученика, родитељ, односно други законски заступник малолетног ученика може изјавити жалбу Школском одбору у року од 8 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Родитељ, односно други законски заступник дужан је да надокнади материјалну штету коју ученик нанесе школи, намерно или из крајње непажње, у складу са законом.

Школа подноси захтев за покретање прекршајног поступка, односно кривичну пријаву надлежном јавном тужилаштву ради утврђивања одговорности родитеља, односно другог законског заступника из разлога прописаних ставом 1. члана 84. Закона о основама система образовања и васпитања.

7 ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Члан 50.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник васпитно-дисциплинској и материјалној одговорности ученика дел.бр. 1590 д 15.09.2023.г.

ПРЕДСЕДНИЦА ШКОЛСКОГ ОДБОРА:

Љубица Миљковић

Објављено на огласној табли Школе дана 04.04.2024. године.

Секретарка школе:

Ранка Танасић Барлов